

Adroddiad ar gyfer: Y CABINET

Dyddiad y Cyfarfod: Ionawr 15^{fed} 2013

Aelod Arweiniol y Cabinet: Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill

Swyddog Arweiniol: Paul McGrady, Pennaeth Cyllid ac Asedau

Teitl: Adroddiad Cyllid

1 Beth mae'r adroddiad yn ymwneud ag o?

Mae'r adroddiad yn rhoi manylion cyllideb referniw ac arbedion y Cyngor fel y'u cytunwyd ar gyfer 2012/13 fel ag ar ddiwedd Rhagfyr 2012. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi diweddariad cryno ar y Cynllun Cyfalaf, y Cyfrif Refeniw Tai a'r Cynllun Cyfalaf Tai.

2 Beth yw'r rheswm am wneud yr adroddiad yma?

Diweddarau aelodau ar safle ariannol cyfredol y Cyngor

3 Beth yw'r Argymhellion?

Aelodau i nodi'r cyllidebau a'r targedau arbedion am y flwyddyn a chynnydd yn erbyn strategaeth y gyllideb a gytunwyd.

4 Manylion yr Adroddiad

Cyflwynir y rhagolygon cyllideb referniw diweddaraf fel **Atodiad 1** ac mae'n dangos tanwariant ar draws gwasanaethau a chyllidebau corfforaethol o £453k, sy'n cynrychioli amrywiant o 0.39% ar draws cyfanswm y gyllideb net. Mae'r safle o ran ysgolion yn rhagamcanu symudiad net positif ar weddillion o £121k.

Mae crynodeb y Cyfrif Refeniw Tai wedi ei gynnwys hefyd yn Atodiad 1 er gwybodaeth ond mae hwn yn gronfa ar wahân ac nid yn rhan o brif gyllideb referniw'r Cyngor.

Mae **Atodiad 2** i'r adroddiad yma'n rhoi diweddariad sy'n dangos cynnydd yn erbyn yr arbedion a'r pwysau a gytunwyd yn rhan o broses gosod cyllideb 2012/13. Cytunwyd ar gyfanswm arbedion net o £3.443m ac fe gyflawnwyd £2.834m (82%) gyda £584k (17%) wedi ei ddsbarthu fel yn mynd ymlaen ac mae £25k (1%) wedi ei ohirio tan y flwyddyn nesaf. Mae'r gohiriad yn ymwneud ag arbedion oherwydd rhesymoliad printiwr. Bydd un eitem o fewn y Gwasanaethau Plant (Ailffurfio'r Gwasanaeth Cyswllt dan Oruchwyliaeth - £43k) yn awr yn cael ei chyflenwi'r flwyddyn nesaf ac mae wedi ei disodli yn y flwyddyn gyfredol gan arbedion eraill fel y'u hadroddwyd y mis diwethaf. Credir bod yr eitemau sydd ar ôl ac sy'n dal wedi eu dosbarthu fel 'ar y gweill'

yn gyraeddadwy, ond yn y rhan fwyaf o achosion mae angen dadansoddiad o weithgaredd blwyddyn gyfan i asesu'n briodol a ydi'r mesur arbed a restrir wedi ei gyflawni go iawn.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu tuag at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae rheolaeth effeithiol cyllidebau refeniw a chyfalaf y Cyngor a chyflenwad strategaeth y gyllideb a gytunwyd yn tanategu gweithgaredd ym mhob maes, yn cynnwys blaenoriaethau corfforaethol.

6 Beth fydd hyn yn ei gostio ac a fydd o'n effeithio ar wasanaethau eraill?

Defnyddir yr adran yma o'r adroddiad i amlygu unrhyw amrywiant allweddol o dargedau cyllideb neu arbedion, risgiau neu arbedion ychwanegol potensial a allai godi drwy gydol y flwyddyn ac i roi diweddariad mwy cyffredinol ar y Cynllun Cyfalaf a'r Cyfrif Refeniw Tai. Mae meysydd wedi eu nodi isod sydd angen esboniad pellach.

Cyllidebau Gwasanaeth

Gwasanaethau Oedolion a Busnes - fe adroddir alldro 201/13 ar hyn o bryd fel cyllideb adennill costau, er y rhagwelir gorwariant o oddeutu £180K ar hyn o bryd (i lawr o'r £209K a adroddwyd y mis diwethaf). Yn rhan o'r strategaeth cyllideb a gytunwyd (ac a gadarnhawyd hefyd mewn cyfarfodydd Herio Gwasanaeth blaenorol) fe gaiff y gorwariant terfynol ei fantoli drwy ddefnyddio Cronfa Wrth Gefn Cefnogi Pobl yn 12/13. Mae'r gorwariant llai a ragfynegwyr yn dilyn adolygiad manwl o bob maes gwariant yn dilyn y broses ail-alinio cyllideb ddiweddar a gynhaliwyd yn yr Adran gyfan.

Gwasanaethau Plant a Theuluoedd - rhagwelir ar hyn o bryd y bydd yr alldro'n danwariant o £60K (o safle o fantoli'r mis diwethaf). Mae'r newid positif yn ymwneud â gorwariant a adroddwyd yn flaenorol ar y Prosiect Genesis o £58K i danwariant o £1K y mis yma, a hynny oherwydd bod yr Adran Addysg a Sgiliau'n awr yn cytuno i anrhydeddu'r dystiolaeth arian gyfatebol na dderbynnid cyn hyn. Gallai'r tanwariant terfynol gynyddu gan fod yna ddarpariaeth ar gyfer nifer o broblemau yn yr alldro ond maen nhw eto i'w datrys neu eu gweithredu cyn diwedd y flwyddyn ariannol. Cyfanswm y rhain ydi £154k ac mae'n cynnwys anghydfod â'r GIG ynglŷn â chyfraniadau i becyn gofal (£76k) a staffio a chostau potensial eraill o £78k.

Tai a Datblygu Cymunedol (Yn cynnwys Adfywio) – Y rhagolwg ydi bod cyllideb **Tai sydd ddim yn Gyfrif Refeniw Tai** yn mynd i fod ar y targed. Mae pwysau blaenorol a adroddwyd o fewn y gyllideb **Adfywio** (pwysau o £44k ar brosiect Y Rhyl yn Symud Ymlaen) wedi ei ddileu gan fod cyfrannedd costau'r cynllun sy'n hawliadwy o grantiau allanol wedi cynyddu.

Rhagwelir bod y gyllideb **Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu'n** mynd i fod â thanwariant o £23k. Mae'r gwasanaeth wedi wynebu costau trwyddedu

sylweddol ychwanegol eleni ac maen nhw wedi eu corffori o fewn cyllidebau sy'n bod yn barod.

Ysgolion – ar ddiwedd Rhagfyr y rhagamcan ar gyfer gweddillion ysgolion ydi £1.941m. Mae hyn yn symudiad positif o £121k ar y gweddillion o £1.801m a ddygwyd ymlaen o 2011/12. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio efo dwy ysgol sydd ag anawsterau ariannol. Mae'r ddwy ysgol â chynlluniau adfer ac maen nhw'n gweithio i'r targedau sydd wedi eu mynegi yn y cynlluniau hyn.

Mae adolygiad o gynnyrch y Dreth Gyngor yn awgrymu fod cyfraddau casglu'n uwch na'r swm a gyllidebwyd. Bydd y llifogydd yn effeithio ar hyn gan y bydd rhai aelwydydd yn gymwys i gael gostyngiad. Tybir y bydd unrhyw fantais o gynnyrch treth gyngor yn cael ei ddefnyddio i gyfrannu tuag at ariannu blaenoriaethau buddsoddi strategol y Cyngor yn rhan o'r Cynllun Corfforaethol.

Cynllun Cyfalaf

Mae gwariant hyd ddiwedd Rhagfyr yn £17.07m yn erbyn Cynllun a gytunwyd o £37.8m. Mae **Atodiad 3** yn dangos crynodeb o'r cynllun cyfredol a'r ffordd y mae'n cael ei ariannu. Mae trosolwg o brosiectau cyfalaf mawr i'w weld fel **Atodiad 4**.

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Mae rhagolygon diweddaraf y CRT yn aros heb newid ac yn dangos diffyg canol blwyddyn o £63k. Mae hyn yn cymharu â gwarged canol blwyddyn a gyllidebwyd o £71k. Mae'r gyllideb a'r alldro, fodd bynnag, yn cynnwys darpariaeth i ariannu £431k o wariant cyfalaf o refeniw. Mae'r Cynllun Busnes yn dal yn hyfyw ac yn seiliedig ar y rhagolwg diweddaraf, bydd gweddill y CRT a ddygir ymlaen yn £808k, o'i gymharu â rhagamcan a gyllidebwyd o £942k.

Y rhagolwg ydi bod y Cynllun Cyfalaf Tai i wario £7.4m yn 2012/13 a hynny'n cael ei ariannu'n rhannol gan fenthycia darbodus (£4.6m). Disgwylir cyflawni Safon Ansawdd Tai Cymru yn ystod 2013.

Derbyniwyd Penderfyniadau Cymhorthdal Tai Drafft ar gyfer 2013/14 gan Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr gyda'r Penderfyniadau terfynol i'w cyhoeddi canol mis Ionawr. Mae hyn yn cadarnhau y bydd y system cymhorthdal tai'n aros fel y mae am flwyddyn arall o leiaf. Mae'r Penderfyniadau a'r effaith ar osod rhent a chyllideb y Cyfrif Refeniw Tai'n cael eu dadansoddi ar hyn o bryd ac, ynghyd â chanlyniadau Arolwg diweddar y Cyflwr Stoc, fe'u corfforir yn Gynllun Stoc Tai diwygiedig i'w gyflwyno i'r Cabinet ym mis Chwefror.

Mae crynodeb o safle diweddaraf y Cyfrif Refeniw Tai i'w weld yn y tabl isod.

Cyfrif Refeniw Tai a Chrynodeb o'r Cynllun Cyfalaf:

Crynodeb o'r Cyfrif Refeniw Tai 2012/13	
Rhagfyr 2012	
Gwariant	£'000
Rheoli a Chynnal Tai	5,799
Taliadau Cyfalaf	2,662
Cymhorthdal	3,081
Darpariaeth ar gyfer Dyledion Drwg	29
Gwariant Cyfalaf Cyllid Refeniw	431
Cyfanswm y Gwariant	12,002
Incwm	
Rhenti	11,777
Garejis	157
Llog	5
Cyfanswm Incwm	11,939
Gwarged Canol Blwyddyn /(Diffyg)	(63)
Baland y Cyfrif Refeniw Tai a Ddygwyd Ymlaen	808

Cynllun Cyfalaf Tai	
Rhagfyr 2012	
	£,000
Gwariant a Gynlluniwyd	7,445
Ariannwyd gan:	
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	2,400
Cyfraniad Refeniw	431
Derbyniadau Cyfalaf	17
Benthyca Darbodus	4,597
Cyfanswm	7,445

7 Pa ymgynghoriadau a gafwyd?

Cymeradwywyd y gyllideb refeniw gan y Cabinet a'i chadarnhau'n ffurfiol gan y Cyngor yn dilyn rownd eang o sialensiau gwasanaeth. Cymeradwywyd y cynllun cyfalaf gan y Cyngor yn dilyn craffu gan y Grŵp Buddsoddi Strategol a chymeradwyaeth gan y Cabinet. Fe gymeradwywyd y Cyfrif Refeniw Tai yn dilyn ymgynghoriad ag aelodau etholedig a chynrychiolwyr y ffederasiwn tenantiaid.

8 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Disgwylir i wasanaethau gyflenwi'r arbedion a gytunwyd drwy'r Sialensiau Gwasanaeth a'r broses o osod cyllideb ac maen nhw, ar y cyfan, ar y targed i'w cyflawni. Mae'n bwysig bod gwasanaethau'n parhau i reoli cyllidebau'n ddarbodus a bod gwargedion canol-blwyddyn yn cael eu hystyried yng nghydestun y safle ariannol tymor canolig.

Diweddariad ar Sylwadau Economaidd a Rheolaeth y Trysorlys

Mae'r marchnadoedd ariannol yn dal yn eithaf cyfnewidiol ac mae hyn yn parhau i gyfyngu ar nifer y sefydliadau y gall y Cyngor fuddsoddi â nhw a hyd y buddsoddiadau. Mae'r ddau fater yma'n cyfyngu ar yr elw y gall y cyngor ei gyflawni. Wrth i ansicrwydd y marchnadoedd barhau, mae polisi'r Cyngor yn cyfyngu'r rhan fwyaf o fuddsoddiadau newydd i roi arian yn y banc dros nos. Mae'r strategaeth yma o fuddsoddiadau tymor byr yn debygol o barhau yn y tymor canolig.

Ar ddiwedd Rhagfyr, roedd cyfanswm y benthyciadau'n £134.08m ar gyfradd gyfartalog o 5.76% ac roedd cyfanswm y buddsoddiadau'n £19.2m ar gyfradd gyfartalog o 0.75%.

9 Pa risgiau sydd yna ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Dyma'r cyfnod ariannol mwyaf heriol i'r Cyngor ei wynebu a bydd methu â chyflenwi'r strategaeth gyllideb a gytunwyd yn rhoi pwysau pellach ar wasanaethau yn y flwyddyn ariannol gyfredol ac yn y dyfodol. Bydd monitro a rheoli'r gyllideb yn effeithiol ac adrodd amrywiannau'n gynnar yn helpu i sicrhau cyflawni'r strategaeth ariannol.

Mae risgiau penodedig yn amlwg wrth ddelio â phrosiectau cyfalaf ac fe allan nhw gynnwys gwariant neu or-redeg amser, materion cyllido ac ystyriaethau anariannol eraill. Mae mecanwaith cymeradwyo cadarn a monitro ac adrodd ariannol caeth, ynghyd â gweithdrefnau rheoli prosiect effeithiol, yn helpu i isafu'r risgiau hyn.

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai'n ymgymryd â buddsoddiad cyfalaf sylweddol i wella'r stoc tai ac yn defnyddio benthycia a grantiau i ariannu'r gwaith. Mae'n rhaid i unrhyw fenthycia fod yn fforddiadwy ac mae monitro rheolaidd a chymeradwyo blynyddol ac asesiad hyfywedd Cynllun Busnes y Stoc Tai'n sicrhau hynny.

10 Grym i wneud y Penderfyniad

Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, wneud trefniadau ar gyfer gweinyddiad briodol eu materion ariannol.